

สำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี
เลขที่รับ 013
วันที่ - 7 ม.ค. 2565
เวลา 11.30 น.
มอบงานกลุ่ม
☒ อำนวยการ ☒
☐ ยุทธศาสตร์
☐ ส่งเสริมฯ นอกระบบ
☐ ส่งเสริมฯ ตามอัยาศัย
☐ ส่งเสริมภาคีเครือข่าย
☐ นิเทศติดตามประเมินผล

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๓๑/ว ๐๑๐

สำนักงาน กศน. จังหวัดตราด
ต.วังกระแจะ อ.เมือง จ.ตราด ๒๓๐๐๐

๖ มกราคม ๒๕๖๕

10 ม.ค. 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เผยแพร่บทความวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. บทความวิจัยเรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา

ของภาคีเครือข่ายของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา

ตามอัยาศัยอำเภอ ในจังหวัดลพบุรี

จำนวน ๑ ฉบับ

๒. แบบตอบรับการเผยแพร่บทความวิจัย

จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นายสุบิน ผลอนุรักษ์วงศ์ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดตราด ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของภาคีเครือข่ายของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัยาศัยอำเภอ ในจังหวัดลพบุรี”

ในการนี้ สำนักงาน กศน. จังหวัดตราด จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เผยแพร่บทความวิจัยดังกล่าว เพื่อให้ความรู้แก่ผู้สนใจ และใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการสถานศึกษา และใคร่ขอความอนุเคราะห์ตอบรับบทความวิจัยดังกล่าว ส่งคืนสำนักงาน กศน. จังหวัดตราด ตามแบบตอบรับที่ส่งมาด้วยนี้ จักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี

ขอแสดงความนับถือ

☒ เพื่อโปรดทราบ/อนุมัติ
☒ เพื่อโปรดพิจารณาเห็นควร ลงนามใน
1. หนังสือแจ้งการดำเนินงาน
ในสังกัดทุก

(นายสุบิน ผลอนุรักษ์วงศ์)

รองผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดตราด รักษาการในตำแหน่ง
ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดตราด

ลงชื่อ ๑. นายสุบิน ผลอนุรักษ์วงศ์ ๑๓/๑๓/๖๕

(นางสาวสุชีลา บุตรสนม)

นักจัดการงานทั่วไป

กลุ่มส่งเสริมการศึกษานอกระบบ 11 ม.ค. 2565

โทรศัพท์ ๐ ๓๙๕๑ ๘๐๙๑

โทรสาร ๐ ๓๙๕๑ ๘๐๙๒

ทอณ(ลาหมลิว)

(นางสาวอุไรรัตน์ ชนะบำรุง)

รองผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี

รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงาน กศน. จังหวัดชลบุรี

รูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของภาคีเครือข่าย ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในจังหวัดลพบุรี

A model of participation in educational provision administration among network partners of the District Non-formal and Informal education centres in Lopburi province

สุบิน พลอนุรักษ์วงศ์¹, สุมาลี สังข์ศรี²

Subin Phol Anuragwong¹, Sumalee Sangsri²

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของภาคีเครือข่ายของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในจังหวัดลพบุรี (2) ศึกษาความต้องการการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดลพบุรี และ (3) นำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของภาคีเครือข่ายของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในจังหวัดลพบุรี

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย (1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 11 คน (2) ครู กศน. จำนวน 107 คน (3) ภาคีเครือข่าย จำนวน 469 คน ขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางเครซีและมอร์แกน แล้วสุ่มอย่างง่าย และ (4) ผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม จำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครู และภาคีเครือข่าย ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่าและคำถามปลายเปิด มีค่าความเชื่อมั่น 0.96 และ 0.97 ตามลำดับ การสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เนื้อหา และนำผลการประเมิน ข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่ม จัดทำเป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของภาคีเครือข่ายของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในจังหวัดลพบุรี

¹ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แผนกวิชาการศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

² ศาสตราจารย์ เกียรติคุณ, แผนกวิชาการศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

¹ Department of Education Non-formal and informal education. Sukhothai Thammathirat Open University

² Professor Emeritus, Department of Education Non-formal and informal education. Sukhothai Thammathirat Open University

ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนปัญหาการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง (2) ความต้องการการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมากที่สุด และ(3) รูปแบบการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 5 ด้านคือ (1) ด้านการวางแผนจัดการศึกษา (2)ด้านการประสานงาน (3) ด้านการพัฒนา (4) ด้านการจัดการเรียนรู้ และ(5) ด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผล

คำสำคัญ: รูปแบบการมีส่วนร่วม ภาศึเครือข่าย การบริหารจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดลพบุรี

Abstract

The research objectives were to: (1) study the present state and problems of participation in educational provision administration among network partners of the District Non-formal and Informal education centres in Lopburi province; (2) identify needs of network partners for participation in educational provision administration of the District Non-formal and Informal education centres in Lopburi province; and (3) to propose the model of participation in educational provision administration among network partners of the District Non-formal and Informal education centres in Lopburi province.

The research samples consisted: (1) 11 Non-formal education administrators; (2) 107 Non-formal education teachers; (3) network partners who included 191 personal of local administration organization and local government organizations, 44 teachers and educators of local educational institutors, and 234 representatives of local groups and local organizations, and 12 experts for focus group discussion. Research instruments were questionnaires for administrators and teachers and questionnaires for network partners, which were in the forms of rating scale and open-ended questions with reliability at 0.96 and 0.97 respectively; and items for focus group discussion. Data were analyzed by frequency, means, standard deviation and content analysis.

Research results showed that: (1) Overall participation in educational provision administration of network partners of the District Non-formal and Informal education centres in Lopburi province was at the highest level. The overall problems of participation in educational provision administration of the network partners was at a moderate level; (2) Needs of network partners of the District Non-formal and Informal education centres in Lopburi province for overall participation

in educational provision administration was at a highest level; and (3) the proposed model of participation in educational provision administration among network partners of the District Non-formal and Informal education centres in Lopburi province composed of 5 aspects. They were: (1) The aspect of planning for educational provision. (2) The aspect of co-ordination. (3) The aspect of curriculum development. (4) The aspect of learning activities provision. and (5) The aspect of supervision, following up and evaluation.

Keywords: A model of participation in educational provision administration participation, network partners, District Non-formal and Informal education centres

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ตามมาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลัก ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 9 การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ประกอบกับมาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสารและรู้จักเลือกสรร ภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้

สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์พัฒนาระหว่างชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) ซึ่งในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นการจัดการศึกษา ที่ยึดหลักการศึกษาตลอดชีวิตให้กับประชาชน ดังนั้นทุกภาคส่วนของสังคมจึงมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อให้สามารถพัฒนาการศึกษาและคุณภาพชีวิตของประชาชนได้อย่างต่อเนื่อง ประกอบกับพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 ได้บัญญัติไว้มาตรา 6 ให้มีการกระจายอำนาจแก่สถานศึกษาและให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้และมาตรา 7 ภาคีเครือข่ายเกิดแรงจูงใจและมีความพร้อมในการมีส่วนร่วมเพื่อจัดกิจกรรมการศึกษาและมาตรา 18 ให้สถานศึกษาทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงานและจัด

การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัยร่วมกับภาคีเครือข่าย ซึ่ง
ความสำคัญดังกล่าว สำนักงานส่งเสริม
การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัยมีความจำเป็นต้องจัดการศึกษา
ให้กับประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่มีความ
หลากหลาย ทั้งอายุ อาชีพวัฒนธรรมและวิถี
ชีวิตที่แตกต่างกันตามสภาพบริบทสังคมที่
อยู่ในแต่ละพื้นที่ของประเทศไทย การจัดการ
ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
จึงต้องร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในการจัดการ
เรียนรู้ให้กับประชาชนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมาย
ร่วมกับการพัฒนาศักยภาพของเครือข่าย จึง
เป็นยุทธศาสตร์หนึ่งที่จะสร้างพลังในการ
ขับเคลื่อนการจัดการศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยให้มีคุณภาพมาก
ยิ่งขึ้นได้ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอก
ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2551)

ภาคีเครือข่ายของ กศน. เป็น
เครือข่ายทางสังคมที่เกิดจากความสัมพันธ์
ระหว่างผู้คน องค์กรที่เกี่ยวข้องกันในทุก
ระดับ มีเป้าหมายในการทำงานร่วมกันคือการ
ส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับ
ประชาชน ซึ่งในปัจจุบันสังคมไทยมีการ
เปลี่ยนแปลงไปมาก มีความเจริญก้าวหน้า
ทางเทคโนโลยี การสื่อสาร การคมนาคม
ประชาชนมีวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป
ประชาชนส่วนใหญ่ยังมีความยากจน
ไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีหนี้สิน
ขาดโอกาส พลาดโอกาสทางการศึกษา
ขาดทักษะชีวิตในการคิด วิเคราะห์
สถานการณ์ ต่างๆ อย่างมีเหตุผล
การแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของ
ประชาชนจึงมีความซับซ้อน ยากต่อการแก้ไข

หรือพัฒนาโดยหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง
(อุไรรัตน์ ชนะบำรุง, 2552, น. 6) การมีส่วน
ร่วมต่อการดำเนินงาน มีความสำคัญและ
จำเป็นต่อการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพ
เพราะเป็นผลที่เกิดขึ้นของความร่วมมือ ร่วม
ใจ ประสานงานและความรับผิดชอบร่วมกัน
ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้
มากมาย แตกต่างตามบริบทที่เกี่ยวข้อง
นอกจากนั้น ยุทธศิลป์ พานทอง (2550, น. 3)
ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นกลยุทธ์หนึ่งใน
การบริหารจัดการสอดคล้องกับการ
เปลี่ยนแปลง การที่จะบริหารให้ประสบ
ความสำเร็จและมีประสิทธิภาพควรได้นำ
หลักการมีส่วนร่วมที่เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้อง
ทุกฝ่ายร่วมรับผิดชอบและร่วมตัดสินใจในการ
จัดการศึกษาเพื่อสร้างความรู้สึกร่วมในการเป็น
เจ้าของและร่วมจัดการศึกษาให้มากขึ้น ซึ่ง
สามารถตอบสนองความต้องการความ
ต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้องสร้างความ
เข้มแข็งในการบริหารการศึกษาได้อย่าง
ต่อเนื่อง

ปัจจุบัน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด
ลพบุรี มีสถานศึกษาในสังกัด ได้แก่ ศูนย์
การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม
อัธยาศัยอำเภอ จำนวน 11 แห่ง โดยมี
กศน. ตำบล จำนวน 124 แห่ง เป็นหน่วย
จัดกิจกรรมการเรียนรู้การศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งเป็นห้องเรียน
ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัยอำเภอ ซึ่งตั้งอยู่ในระดับตำบล
เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของประชาชนในชุมชน
และพัฒนา กศน. ตำบล ให้เป็นแหล่งเรียนรู้
ตลอดชีวิตของชุมชนได้อย่างทั่วถึง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง เครจซี่และมอร์แกน แล้วสุ่มอย่างง่าย จากทุก อำเภอใน 11 อำเภอ ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอละ 1 คน รวม จำนวน 11 คน ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาทั้งหมด 2) ครู กศน. จาก 11 อำเภอ จำนวน 124 คน ได้จำนวน 107 คน 3) ภาศึเครือข่าย จำนวน 469 คน ประกอบด้วย 3 กลุ่ม ดังนี้ 1) กลุ่ม องค์การปกครองท้องถิ่น/หน่วยงานราชการ จำนวน 191 คน 2) กลุ่มสถานศึกษา จำนวน 44 คน และ 3) บุคคล/องค์กรท้องถิ่น จำนวน 234 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา 2) แบบสอบถามสำหรับครู กศน. และ 3) แบบสอบถามสำหรับภาศึเครือข่าย

การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือ และผ่าน กระบวนการตรวจ แนะนำ แก้ไขและ ปรับปรุงจากอาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบ ความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน คัดเลือกที่ผ่านเกณฑ์การพิจารณา และนำร่างแบบสอบถามไปดำเนินการหา ค่าความเชื่อมั่น พบว่าแบบสอบถามทั้ง 3 ชุด ประกอบด้วย 1) สำหรับผู้บริหาร สถานศึกษา 2) สำหรับครู กศน. และ 3) สำหรับกลุ่มภาศึเครือข่าย มีค่าความเชื่อมั่น ดังนี้ สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาไม่ได้ทำ การหาค่าเนื่องจากใช้เพียงแค่จำนวน 4 คน แบบสอบถามครู กศน. เท่ากับ 0.96 กลุ่ม ภาศึเครือข่าย เท่ากับ 0.97

ขั้นตอนที่ 2 สังเคราะห์และเสนอรูปแบบ การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา ของภาศึเครือข่ายของศูนย์การศึกษา นอก ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ใน จังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจาก แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครู กศน. และบุคลากรของ ภาศึเครือข่าย ต่อรูปแบบการมีส่วนร่วมใน การบริหารจัดการศึกษาของภาศึเครือข่าย ของศูนย์ศึกษา นอก ระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยอำเภอ ในจังหวัดลพบุรี โดย การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน วิเคราะห์เนื้อหา รวบรวม และ สังเคราะห์ข้อมูล นำเนื้อหาแต่ละประเด็น มากจัดเรียงลำดับใหม่ ตรวจสอบความ ถูกต้องและปรับแต่งข้อความให้สมบูรณ์ มากยิ่งขึ้น แล้วนำข้อมูลทั้งหมดมาสรุป สังเคราะห์ จัดทำร่างรูปแบบ ซึ่งแบ่งเป็น 5 ด้าน คือ 1) ด้านการวางแผนจัดการศึกษา 2) ด้านการประสานงาน 3) ด้านการพัฒนา หลักสูตร 4) ด้านการจัดการเรียนรู้ และ 5) ด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผล เพื่อสร้างแบบบันทึกสนทนากลุ่ม

2. การประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Groups) กลุ่มตัวอย่าง คือผู้ทรงคุณวุฒิด้าน ภาศึเครือข่ายการศึกษา นอก ระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งเลือกแบบเจาะจง 12 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครู กศน. จำนวน 2 คน บุคลากรกลุ่มองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น/ หน่วยงานราชการ จำนวน 3 คน บุคลากร กลุ่มสถานศึกษา จำนวน 3 คน บุคลากร กลุ่มบุคคล/องค์กรในท้องถิ่น จำนวน 3 คน

3. นำผลการประเมินและข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่ม มาจัดทำเป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษาของภาคีเครือข่ายของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในจังหวัดลพบุรี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ และข้อคำถามปลายเปิด โดยใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดลพบุรี

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามสำหรับครู กศน. สังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดลพบุรี

ฉบับที่ 3 แบบสอบถามสำหรับกลุ่มภาคีเครือข่าย ประกอบด้วย

- กลุ่มปกครองท้องถิ่น/หน่วยงานราชการ
- กลุ่มสถานศึกษา
- กลุ่มบุคคล/องค์กรในท้องถิ่น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาและตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์เรียบร้อยแล้วมาจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการศึกษาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ในการแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

3. รูปแบบการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการศึกษาวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

ผลการวิจัย

การศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของภาคีเครือข่ายของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในจังหวัดลพบุรี โดยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของภาคีเครือข่าย ดังนี้

1.1 สภาพการมีส่วนร่วม ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมีส่วนร่วมมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการประสานงาน

1.2 สภาพการมีส่วนร่วม ของครู กศน. โดยภาพรวม อยู่ในระดับมีส่วนร่วมมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการวางแผนจัดการศึกษา รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้

1.3 สภาพการมีส่วนร่วม ของบุคลากรภาคีเครือข่ายองค์กรปกครองท้องถิ่น /หน่วยงานราชการ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมีส่วนร่วมมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการประสานงานรองลงมา คือ ด้านการวางแผนจัด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือ ด้านการจัดการเรียนรู้

1.4 สภาพการมีส่วนร่วมของบุคลากรภาคีเครือข่ายสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่

ในระดับมีส่วนร่วมมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผล รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร

1.5 สภาพการมีส่วนร่วม ของกลุ่ม
บุคคล/องค์กรในท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ใน
ระดับมีส่วนร่วมมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมาก
ที่สุด คือ ด้านการวางแผนจัดการศึกษา
รองลงมา คือ ด้านการนิเทศ ติดตามและ
ประเมินผล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือ
ด้านการพัฒนาหลักสูตร

2. ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของภาคีเครือข่าย ดังนี้

2.1 ปัญหาการมีส่วนร่วม ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมีปัญหาปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือด้านการจัดการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านการประสานงาน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการวางแผนจัดการศึกษา

2.2 ปัญหาการมีส่วนร่วมของครู
กศน. โดยภาพรวม อยู่ในระดับมีปัญหาปาน
กลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้าน
การประสานงาน รองลงมา คือด้านการ
พัฒนาหลักสูตร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อย
สุด คือ ด้านการวางแผนจัดการศึกษา

2.3 ปัญหาการมีส่วนร่วม ของบุคลากรภาคีเครือข่ายปกครองท้องถิ่น โดยภาพรวม อยู่ในระดับมีปัญหาปานกลางด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ด้านการวางแผนจัด

2.4 ปัญหาการมีส่วนร่วม ของ
บุคลากรภาคีเครือข่ายสถานศึกษา โดย
ภาพรวม อยู่ในระดับมีปัญหาปานกลาง
ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการ

ประสานงาน ร่องลงมา คือ ด้านการพัฒนา
หลักสูตร และด้านที่มีค่าน้อยที่สุด คือ
ด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผล

2.5 ปัญหาการมีส่วนร่วม ของกลุ่ม
บุคคล/องค์กรในท้องถิ่น โดยภาพรวม อยู่
ในระดับมีปัญหาปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ย
มากที่สุด คือ ด้านการวางแผนจัดการศึกษา
รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร และ
ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการ
ประสานงาน

3. ความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของภาคีเครือข่าย

3.1 ความต้องการการมีส่วนร่วม
ของผู้บริหาร ต่อรูปแบบการมีส่วนร่วมใน
การบริหารจัดการศึกษาของภาคีเครือข่าย
โดยภาพรวม อยู่ในระดับความต้องการการ
มีส่วนร่วมมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน
ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการ
จัดการเรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านการ
ประสานงาน และด้านที่มีค่าน้อยที่สุด
คือ ด้านการวางแผนจัดการศึกษา

3.2 ความต้องการการมีส่วนร่วม
ของครู กชน. โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ คือ ด้าน
การประสานงาน รองลงมา คือ ด้านการ
พัฒนาหลักสูตร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อย
ที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้

3.3 ความต้องการการมีส่วนร่วม
ของบุคลากรภาคีเครือข่ายกลุ่มองค์กร
ปกครองท้องถิ่น/หน่วยงานราชการ โดย
ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ย
มากที่สุดคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านที่
มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการวางแผนจัด
การศึกษา

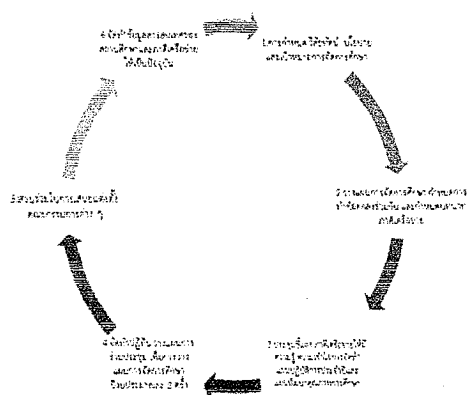
3.4 ความต้องการการมีส่วนร่วม
ของบุคลากรภาคีเครือข่ายกลุ่มสถานศึกษา
โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ด้านที่มี
ค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการจัดการเรียนรู้

รองลงมา คือ ด้านการประสานงาน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการวางแผนจัดการศึกษา

3.5 ความต้องการการมีส่วนร่วมของกลุ่มบุคคล/องค์กรในท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรรองลงมา คือ ด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการวางแผนจัดการศึกษา

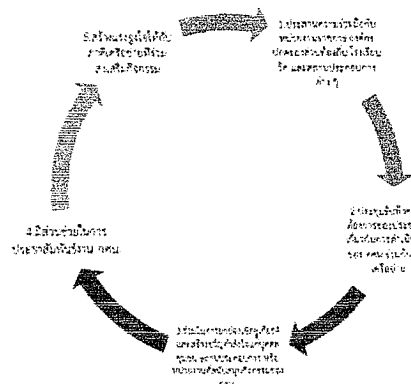
4.รูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของภาคีเครือข่ายของศูนย์การศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในจังหวัดลพบุรี

4.1 ด้านการวางแผนจัดการศึกษา

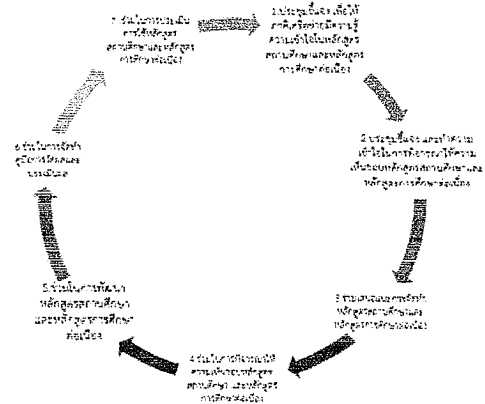
ภาพแสดง รูปแบบการมีส่วนร่วม ด้านการวางแผนจัดการศึกษา

4.2 ด้านการประสานงาน

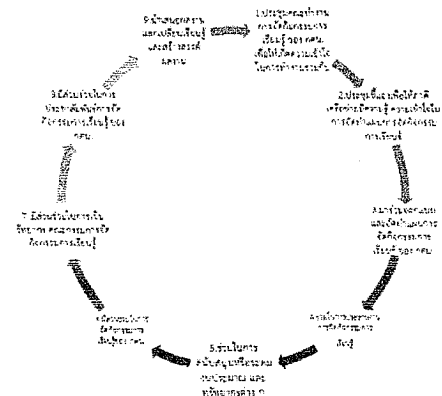
ภาพแสดง รูปแบบการมีส่วนร่วม ด้านการประสานงาน

4.3 ด้านการพัฒนาหลักสูตร

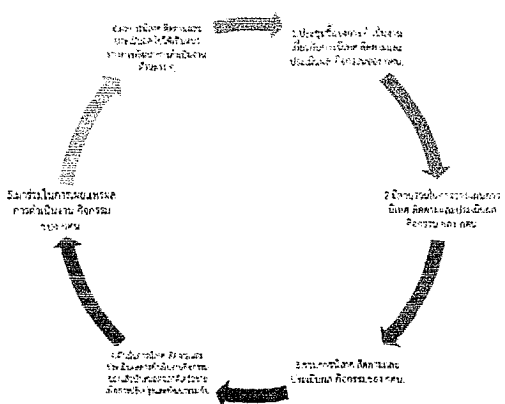
ภาพแสดง รูปแบบการมีส่วนร่วม ด้านการพัฒนาหลักสูตร

4.4 ด้านการจัดการเรียนรู้

ภาพแสดง รูปแบบการมีส่วนร่วม ด้านการจัดการเรียนรู้

4.5 ด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผล

ภาพแสดง รูปแบบการมีส่วนร่วม ด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผล

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของภาคีเครือข่ายของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในจังหวัดลพบุรี มีประเด็นที่สำคัญที่จะนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. สภาพการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในจังหวัดลพบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมีส่วนร่วมมาก ซึ่งสภาพการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในจังหวัดลพบุรีของผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน. จะอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนสภาพการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในจังหวัดลพบุรี ของภาคีเครือข่ายจะอยู่ในระดับมาก ถึงแม้ว่าสภาพการมีส่วนร่วมจะอยู่ในระดับมากแล้วก็ตาม แต่การที่ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา ถือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและจำเป็นสำหรับการทำงานของ กศน. ฉะนั้นจึงควรได้เปิดโอกาสให้ภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า สภาพการมีส่วนร่วมในระดับสูงสุดได้แก่ ด้านการบริหารหลักสูตร ระดับรองลงมาได้แก่ ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการนิเทศการศึกษาและสภาพการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2. ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของภาคีเครือข่ายของ

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในจังหวัดลพบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมีปัญหาปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีอยู่ในระดับมีปัญหาปานกลาง ด้านการวางแผนจัดการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยเฉพาะเรื่องปัญหาในการขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของ กศน. สาเหตุอาจเป็นเพราะ ภาคีเครือข่ายยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการหรือวิธีการจัดทำแผนปฏิบัติการของ กศน. ไม่มีโอกาสในการมีส่วนร่วมและเสนอความคิดเห็น ในการกำหนดประเด็นสำคัญของการทำงาน ซึ่ง สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษาอย่างหลากหลาย และให้เสนอความคิดเห็น ความต้องการในพื้นที่ของตนอย่างเสรี และควรจัดอบรม/ประชุมชี้แจงภาคีเครือข่ายให้มีความรู้ความเข้าใจในการวางแผนจัดการศึกษาและบทบาทหน้าที่ เพราะยังไม่มีความรู้ความเข้าใจ

3. ความต้องการการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของภาคีเครือข่ายของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในจังหวัดลพบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับความต้องการการมีส่วนร่วมมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตามลำดับ ซึ่งหลักสูตรเปรียบเสมือนเข็มทิศที่ใช้ในการจัดการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา ที่ช่วยพัฒนาบุคคลต่างๆ ให้เป็นคนที่มีความรู้ความสามารถและพัฒนาการ

ในทุกๆด้าน และช่วยทำให้บุคคลต่างๆสามารถกำหนดแนวทางในการประกอบอาชีพตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเองได้ โดยเฉพาะเรื่อง การมีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง ของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ

4.รูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของภาคีเครือข่ายของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในจังหวัดลพบุรี โดยมีรูปแบบในภาพรวมดังนี้

4.1 ด้านการวางแผนจัดการศึกษา กศน.ควรให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์นโยบายและเป้าหมายการจัดการศึกษา ร่วมประชุมชี้แจงเพื่อให้ภาคีเครือข่ายมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4.2 ด้านการประสานงาน กศน.ควรมีการประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานราชการ โรงเรียน วัดและสถานประกอบการต่างๆ จัดประชุมปรึกษาหารือเพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาในการประสานความร่วมมือ การประชาสัมพันธ์งานและการรับฟังความต้องการของประชาชน

4.3 ด้านการพัฒนาหลักสูตร กศน.ควรให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนะการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาหรือหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง จัดให้มี

การประชุมชี้แจง เพื่อให้ภาคีเครือข่ายมีความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตรและการประเมินการใช้

4.4 ด้านการจัดการเรียนรู้ กศน.ควรจัดให้มีการประชุมคณะทำงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการออกแบบ จัดทำแผนการจัดกิจกรรม

4.5 ด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผล กศน.อำเภอควรจัดประชุมชี้แจงการดำเนินงานเกี่ยวกับการนิเทศ ติดตามและประเมินผลกิจกรรม เพื่อให้ภาคีเครือข่ายมีความรู้ ความเข้าใจสามารถปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของภาคีเครือข่ายของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในจังหวัดลพบุรี พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและด้านการวางแผนจัดการศึกษา ดังนั้น สำนักงาน กศน.จังหวัดลพบุรีและสถานศึกษาในสังกัด ควรดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้

1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตร สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลพบุรี และสถานศึกษาในสังกัด ควรให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนะการจัดทำ

- จรรยาพร ธรณินทร์. (2550). แนวโน้มการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยยุคใหม่. ทิศทาง กศน. ยุคใหม่ปี 2551. เอกสารการประชุมผู้บริหาร กศน. ทั่วประเทศ วันที่ 25 ตุลาคม 2550. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- ดวงจันทร์ วิรุณพันธ์. (2555). การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา สังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดขอนแก่น. การศึกษาอิสระ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2546). การมีส่วนร่วมหลักการพื้นฐาน เทคนิค และกรณีตัวอย่าง. เชียงใหม่: สิริลักษณ์การพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2552). พื้นฐานการวิจัยการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กทม.: ประสานการพิมพ์.
- ยุทธศิลป์ พานนนท์. (2546). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานตามบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ มหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏ จันทระเกษม).
- สร้อยทิพย์ อุจาวาที. (2557). มิติใหม่ : ภาคีเครือข่าย. หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ .ค้นเมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2561, จากเว็บไซต์ <https://www.dailynews.co.th/education/258726>.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2553). คู่มือการ ปฏิบัติงาน ครู กศน. ตำบล. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุดารัตน์ ผ่องมณฑล. (2559). แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการจัด การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยในจังหวัดชัยภูมิ วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วน หนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการ ศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. [ม.ป.ท]
- สมาลี สังข์ศรี. (2544). รายงานการวิจัยการศึกษาดลอดชีวิตเพื่อสังคมไทยในศตวรรษที่ 21. พิมพ์ครั้งที่ 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี. กรุงเทพฯ: ถ่ายเอกสาร.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2546). การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อุไรรัตน์ ชนะบำรุง. (2552). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2538). การบริหาร : ทักษะการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุภาพใจ

- American Psychological Association. (1998). Kenneth, Leithwood, and Teresa, Menzies, From and Effects of School – base Management : A review, Educational Policy, 12(3), May 98.(CD-ROM)
- American Psychological Association. (1986). Stoner, A.F., & Wankel, C. Management. 3rd ed. New Delhi: Prentice – Hill.
- American Psychological Association. (2003) The competitive destination : a sustainable tourism perspective / by J.R. Brent Ritchie and Geoffrey I. Crouch Oxon, UK
- American Psychological Association. (2005). Theory and Management : A Macro. Approach. NewYork: John Wiley & Son.